

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlásené: 28. 1. 1992 Časová verzia predpisu účinná od: 1. 9.1993 do: 31.12.1995

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

42

ZÁKON

z 21. decembra 1991

**o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov
v družstvách**

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Tento zákon ustanovuje

- a) spôsob úpravy majetkových vzťahov a vyporiadanie majetkových nárokov v družstvách,
- b) spôsob prispôsobenia vnútorných právnych pomerov družstva Obchodnému zákonníku,¹⁾
- c) spôsob premeny družstiev na iné podnikateľské formy podľa Obchodného zákonníka,²⁾
- d) vydanie majetku Komunistickej strany Česko-Slovenska a Socialistického zväzu mládeže získaného družstvami od 1. januára 1990.³⁾

§ 2

(1) Vyporiadanie majetkových účastí členov a iných oprávnených osôb na majetku družstiev, prispôsobenie vnútorných právnych pomerov Obchodnému zákonníku,¹⁾ prípadne premenu na inú podnikateľskú formu (ďalej len „transformácia“) vykonajú všetky družstvá vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona podľa transformačného projektu vypracovaného a schváleného podľa tohto zákona.

(2) Schválený transformačný projekt je pre oprávnené osoby a orgány družstva záväzný.

(3) Transformáciu nevykonávajú družstvá vzniknuté po 1. januári 1992 podľa Obchodného zákonníka.

DRUHÁ ČASŤ
POSTUP TRANSFORMÁCIE DRUŽSTIEV

§ 3

Vyporiadanie so štátom

(1) Štát a družstvo majú právo na vzájomné vyrovnanie finančných náhrad za nehnuteľnosti, prípadne ich zhodnotenie alebo znehodnotenie, za živý a mŕtvy inventár v prípadoch, keď došlo k odplatnému prevodu zo štátu na družstvo alebo opačne a nehnuteľnosť alebo živý a mŕtvy inventár boli odovzdané oprávnenej osobe podľa osobitných predpisov.⁴⁾

(2) O rozsahu práv a povinností podľa odseku 1, o ich vyčíslení a o spôsobe a lehotách vzájomného majetkového vyporiadania týchto nárokov uzavrie, pred vypracovaním transformačného projektu, družstvo dohodu s orgánom republiky, príslušným podľa osobitných predpisov.⁵⁾ Ak nedôjde k dohode do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona, prípadne do troch mesiacov od vydania nehnuteľnosti oprávneným osobám v prípadoch, keď dôjde k vydaniu nehnuteľnosti po účinnosti tohto zákona, rozhodne na návrh jedného z účastníkov súd.

(3) Družstvo vyčíslí majetok Komunistickej strany Česko-Slovenska a Socialistického zväzu mládeže prevedený na družstvo od 1. januára 1990 bez povolenia Federálneho ministerstva financií⁶⁾ a vydá ho na základe dohody o vydaní veci príslušnému orgánu štátnej správy republiky. Návrh dohody vypracuje družstvo do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona.

(4) Majetok, ktorý prípadne družstvu podľa odsekov 1 a 2, sa zahrnie do čistého imania družstva určeného na transformáciu.

§ 4

Oprávnené osoby

Oprávnenými osobami podľa tohto zákona sú fyzické osoby vymedzené podľa jednotlivých druhov družstiev v § 14, 19 a 23 tohto zákona.

§ 5

Postup transformácie

(1) Predstavenstvo družstva je povinné zvolať oprávnené osoby na valné zhromaždenie na voľbu transformačnej rady (ďalej len „rada“) družstva do jedného mesiaca po uplynutí lehoty na prihlásenie oprávnených osôb. Valné zhromaždenie je riadne zvolané, ak pozvánky boli odoslané doporučenými listami na adresu oprávnených osôb alebo boli doručené proti potvrdeniu o prevzatí.

(2) Valné zhromaždenie je spôsobilé zvoliť radu, ak je prítomná alebo zastúpená nadpolovičná väčšina oprávnených osôb a ak bola riadne zvolaná podľa odseku 1 s tým, že každá oprávnená osoba má pri voľbe rady jeden hlas.

(3) Oprávnenú osobu môže na rokovaní valného zhromaždenia zastúpiť iná osoba na základe písomného plnomocenstva; taká osoba má toľko hlasov, koľko oprávnených osôb zastupuje.

(4) Rada je zložená najmenej z piatich členov a sú v nej pomerne zastúpené jednotlivé skupiny oprávnených osôb. Pri poľnohospodárskych družstvách sú skupiny oprávnených osôb uvedené v § 15.

(5) Valné zhromaždenie volí každého člena rady na návrh príslušnej skupiny oprávnených osôb samostatne nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných alebo zastúpených oprávnených osôb. Pokiaľ valné zhromaždenie nie je schopné sa dohodnúť na voľbe členov rady do dvoch hodín od začatia voľby, budú členovia rady určení žrebom z navrhnutých kandidátov pri dodržaní podmienok uvedených v odseku 4.

(6) Člena rady môže valné zhromaždenie kedykoľvek odvolať. Ustanovenie odseku 5 prvej vety sa použije primerane.

§ 6

Pôsobnosť rady

(1) Rada pri transformácii družstva

- a) volí zo svojich členov predsedu a podpredsedu,
- b) dohliada na dodržiavanie povinností družstva ustanovených pre transformáciu týmto zákonom a ďalšími predpismi, najmä
 1. kontroluje správnosť spracovania súpisu majetku družstva, úplnosť identifikácie majetku vlastníkov a dodržiavanie podmienok pre výpočet majetkových podielov,
 2. posudzuje transformačné projekty spracované predstavenstvom družstva a projekty predložené oprávnenými osobami a predkladá valnému zhromaždeniu svoje stanoviská k nim,
 3. určuje termín, miesto konania a program valného zhromaždenia, ktoré bude prerokúvať transformačné projekty,
 4. kontroluje plnenie harmonogramu transformácie schváleného v transformačnom projekte,
- c) je oprávnená zadať audítovi na náklady družstva preskúmanie účtovnej závierky, účtovných dokladov spätne od 1. januára 1990 a výpočtu majetkových podielov vykonaného družstvom,
- d) vypracúva zámer o budúcej organizačno-právnej forme družstva a predkladá ho predstavenstvu družstva, ktoré je povinné ho dopracovať,
- e) pri prerokúvaní transformačných projektov podáva valnému zhromaždeniu správu o postupe prípravy transformácie družstva,
- f) predkladá valnému zhromaždeniu transformačné projekty.

(2) Predseda vedie rokovanie valného zhromaždenia pri prerokúvaní a schvaľovaní transformačného projektu.

(3) Rada má právo voči družstvu na úhradu preukázaných nevyhnutných nákladov spojených s výkonom funkcie.

§ 7

Čisté imanie družstva

(1) Čisté imanie družstva na účely tohto zákona sú veci, pohľadávky a iné práva a iné peniazmi oceniteľné hodnoty a podiel na majetku spoločného podniku úmerný výške vkladu družstva, ktoré je po odpočítaní záväzkov určené na rozdelenie na majetkové podiely oprávneným osobám. Do čistého imania nie je zahrnutý majetok, na ktorý bol uplatnený nárok podľa osobitných predpisov,⁴⁾ a majetkové vklady vymedzené v § 16 a 20 podľa jednotlivých druhov družstiev.

(2) Od čistého imania podľa odseku 1 sa odpočíta suma, ktorá sa použije na uspokojenie prípadných ďalších reštitučných nárokov

- a) pri poľnohospodárskych družstvách vo výške nárokov, ktoré môžu byť uplatnené podľa osobitných predpisov⁶⁾ a neboli uplatnené ku dňu schválenia transformačného projektu. Výška náhrad za hnutelný majetok sa určí podľa osobitného predpisu vydaného na základe § 20 ods. 5 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku,
- b) pri ostatných družstvách vo výške 5 % čistého imania.

(3) Poľnohospodárske družstvá z ustanoveného čistého imania, určeného na transformáciu podľa odsekov 1 a 2, odpočítajú sumu vo výške 25 %, ktorá je určená na ustanovenie majetkových podielov formou predaja oprávneným osobám (ďalej len „podiel“).

(4) Nároky na náhrady podľa osobitných predpisov a majetkové vklady oprávnených osôb tvoria základný podiel na majetku družstiev. Ďalšie podiely oprávnených osôb na majetku družstva plynúce z transformácie sa ustanovia podľa kritérií v súlade s trefou až piatou časťou tohto

zákona. Súčet základného podielu a ďalšieho podielu na majetku družstva tvorí majetkový podiel oprávnenej osoby na transformovanom družstve.

§ 8

Predaj podielov v poľnohospodárskych družstvách

(1) Predstavenstvo družstva sumu určenú podľa § 7 ods. 3 rozdelí na podiely, ktorých počet zodpovedá počtu oprávnených osôb, s tým, že minimálna nominálna hodnota nemôže byť nižšia ako 1000 Kčs.

(2) Ustanovené podiely podľa odseku 1 ponúkne predstavenstvo družstva oprávneným osobám na odpredaj s tým, že 15 dní od podania ponuky môže oprávnená osoba odkúpiť iba jeden podiel. Po uplynutí 15 dní môže oprávnená osoba odkúpiť akékoľvek množstvo týchto podielov.

(3) Oprávnená osoba môže odkúpiť aj časť podielu, najmenej však v hodnote 1000 Kčs.

(4) Odpredaj podielov ustanovených podľa odseku 1 sa ukončí po uplynutí 30 dní od podania ponuky podľa odseku 2.

(5) Výťažok z predaja podielov sa prevádza do osobitne na tento účel zriadeného fondu družstva, ktorý sa nezahŕňa do čistého imania určeného na transformáciu.

(6) Prostriedky fondu podľa odseku 5 sa po transformácii družstva prevedú do nedeliteľného fondu transformovaného družstva, prípadne do rezervných fondov novovzniknutých obchodných spoločností, a to v pomere majetku prevzatého týmito právnickými osobami.

(7) Podiely, ktoré sa nepredajú, sa zahrnú do čistého imania družstva určeného na transformáciu.

(8) Pokiaľ by podiel s ohľadom na výšku sumy vyčlenenej podľa § 7 ods. 3 a počet oprávnených osôb nemohol byť ustanovený v minimálnej výške 1000 Kčs, prevádza sa celá suma do fondu podľa odseku 5 a podiely na odpredaj sa neustanovujú.

§ 9

Transformačný projekt

(1) Súpis a ocenenie majetku družstva spracuje predstavenstvo družstva do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona.

(2) Transformačný projekt vypracúva družstvo alebo ním poverená právnická alebo fyzická osoba. Družstvo je povinné ho odovzdať rade 60 dní pred konaním valného zhromaždenia, ktoré prerokúva a schvaľuje transformačné projekty. Rada je povinná oprávneným osobám umožniť prístup k predloženým transformačným projektom.

(3) Transformačný projekt družstva môže takisto vypracovať ktorákoľvek oprávnená osoba; predstavenstvo družstva je povinné oznámiť jej bez zbytočného odkladu údaje o čistom imaní družstva a o počte oprávnených osôb a predložiť jej na nahliadnutie účtovnú závierku za posledný štvrťrok.

(4) Transformačné projekty predkladá valnému zhromaždeniu rada, ktorá je povinná predložiť na prerokovanie všetky transformačné projekty. Pokiaľ vypracúva projekt oprávnená osoba, musí ho odovzdať predstavenstvu družstva najneskôr 30 dní pred dňom konania valného zhromaždenia. Predstavenstvo je povinné o všetkých predložených projektoch informovať radu.

(5) Transformačný projekt musí obsahovať

- a) účtovnú závierku za posledný štvrťrok overenú audítorom,
- b) dohodu podľa § 3 ods. 2,
- c) vymedzenie majetku, ktorý nebol podľa § 7 ods. 1 k poslednému dňu štvrťroka predchádzajúceho vypracovaniu transformačného projektu zahrnutý do čistého imania družstva,
- d) vymedzenie čistého imania družstva podľa § 7 k poslednému dňu štvrťroka predchádzajúceho vypracovaniu transformačného projektu,
- e) určenie osôb, na ktoré sa prevádzajú veci, s ktorými sú spojené záväzky, včítane vyjadrenia veriteľa,
- f) údaje o počte oprávnených osôb na rozhodnutie o transformačnom projekte s uvedením, kde možno nahliadnuť do ich zoznamu, ktorý musí obsahovať dátumy ich narodenia a miesto trvalého bydliska,
- g) kritériá pre výpočet majetkových podielov členov a iných oprávnených osôb, ktoré sú záväzne ustanovené v súlade s treťou a štvrtou časťou tohto zákona,
- h) časový harmonogram transformácie družstva včítane lehôt na vykonanie úkonov nevyhnutných podľa Obchodného zákonníka,⁷⁾
- i) odôvodnenie návrhov obsiahnutých v transformačnom projekte.

(6) K transformačnému projektu musí byť priložený

- a) návrh, aby družstvo po transformácii pôsobilo ďalej, a návrh na úpravy stanov družstva vyplývajúci z transformačného projektu a z osobitných predpisov,⁷⁾ a návrh na ustanovenie výšky nedeliteľného fondu družstva podľa osobitných predpisov,⁸⁾ alebo
- b) návrh, aby sa družstvo po transformácii rozdelilo na viac družstiev, a návrh ich stanov, alebo
- c) návrh, aby sa družstvo po transformácii premenilo na jednu alebo viac právnických osôb podľa Obchodného zákonníka;²⁾ v tomto prípade musí byť priložený návrh spoločenskej zmluvy alebo zakladateľskej zmluvy a stanov pri akciových spoločnostiach⁹⁾ alebo stanov pri družstvách.

O návrhoch uvedených pod písm. a) až c) valné zhromaždenie pri schvaľovaní transformačného projektu nehlasuje.

(7) Družstvo vypočíta majetkové podiely podľa kritérií ustanovených týmto zákonom a oboznámi s nimi oprávnené osoby do 30 dní odo dňa schválenia transformačného projektu; súpis majetkových podielov overený audítorom sa stane prílohou schváleného transformačného projektu.

(8) V prípade, že má dôjsť k transformácii na dve alebo viac právnických osôb, musí byť v transformačnom projekte určené, ktorá z týchto osôb je povinná vyporiadať dosiaľ neuplatnené nároky podľa osobitných predpisov.⁶⁾ Na túto osobu zároveň prechádza aj suma vyčlenená podľa § 7 ods. 2. Pokiaľ táto suma nestačí na vyporiadanie ďalších reštitučných nárokov, sú právni nástupcovia družstva povinní uhradiť tejto osobe na jej výzvu časť reštitučného nároku v pomere prevzatého majetku. Pokiaľ táto suma nie je vyčerpaná, je táto osoba povinná previesť právnym nástupcom družstva časť zostatku tejto sumy v pomere prevzatého majetku.

(9) V prípade, že má dôjsť k premene družstva na dve alebo viac právnických osôb, musí transformačný projekt obsahovať návrh na prechod práv a záväzkov a na rozdelenie družstva na tieto subjekty s návrhom na fyzické členenie majetku družstva, prípadne rozdelenie majetku družstva na najmenšie samostatne prevádzkovateľné podnikateľské jednotky (farmy, strediská, objekty a podobne).

(10) Transformačný projekt spracovaný oprávnenou osobou nemusí obsahovať časti zhodné

s transformačným projektom družstva; v tomto prípade na ne oprávnená osoba odkáže.

Schválenie transformačného projektu

§ 10

(1) Predstavenstvo družstva je povinné zvolať oprávnené osoby na valné zhromaždenie na prerokovanie a schválenie transformačných projektov najmenej 60 dní pred dňom jeho konania. Valné zhromaždenie je riadne zvolané, ak pozvánky boli odoslané doporučenými listami na adresu oprávnených osôb alebo boli doručené proti potvrdeniu o prevzatí. V pozvánke musí družstvo uviesť, kde a za akých podmienok sa možno oboznámiť s transformačným projektom spracovaným družstvom, prípadne s ďalšími transformačnými projektami predloženými v súlade s ustanovením § 9 ods. 3 tohto zákona.

(2) Valné zhromaždenie je spôsobilé prerokovať transformačný projekt, ak je prítomná alebo zastúpená nadpolovičná väčšina oprávnených osôb, a to za predpokladu, že valné zhromaždenie bolo riadne zvolané podľa odseku 1. Transformačný projekt je schválený nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných alebo zastúpených oprávnených osôb.

(3) Ak valné zhromaždenie nie je spôsobilé prerokovať transformačný projekt podľa odseku 2, alebo ho neschválilo, je družstvo povinné ho do 15 dní zvolať znova. Valné zhromaždenie je spôsobilé v tomto prípade prerokovať transformačný projekt pri každom počte prítomných; na jeho schválenie je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných alebo zastúpených oprávnených osôb. Za rovnakých podmienok možno valné zhromaždenie zvolať opakovane.

(4) Plnomocenstvá na zastupovanie oprávnených osôb platia aj pre novozvolané valné zhromaždenie, ak nie sú odvolané.

§ 11

(1) Po schválení transformačného projektu podľa § 10 schvaľujú

- a) zmeny stanov družstva, ktoré bude pôsobiť ďalej, iba členovia tohto družstva,
- b) stanovy nových družstiev vzniknutých rozdelením zakladajúci členovia týchto družstiev,
- c) spoločenskú alebo zakladateľskú zmluvu, prípadne stanovy, ak dochádza k premene družstva na jednu alebo viac právnických osôb, zakladajúci účastníci týchto nových právnických osôb.

(2) Návrh na zápis zmeny stanov podľa odseku 1 písm. a) alebo na zápis novej právnickej osoby podľa odseku 1 písm. b) a c) sú tieto osoby povinné predložiť obchodnému registru najneskôr do 60 dní odo dňa schválenia transformačného projektu. V tomto prípade doterajšie družstvo zaniká spôsobom uvedeným v Obchodnom zákonníku.¹⁰⁾

§ 12

Ak sa transformačný projekt neschváli najneskôr do jedného roka od účinnosti tohto zákona, alebo pokiaľ sa má družstvo premeniť na iné právnické osoby a tieto nepodajú v lehote ustanovenej v § 11 ods. 2 návrh na zápis do obchodného registra, vstúpi družstvo do likvidácie.¹¹⁾ Od podania návrhu súdu podľa § 3 ods. 2 do dňa právoplatnosti rozhodnutia lehota podľa § 11 ods. 2 neplynie.

§ 13

Nakladanie s majetkovým podielom

(1) Pokiaľ podľa transformačného projektu nedôjde k transformácii družstva na obchodnú

spoločnosť, určia stanovy družstva premeneného podľa tohto zákona, aká časť vypočítaného majetkového podielu člena je zahrnutá do nedeliteľného fondu družstva.⁸⁾

(2) Pokiaľ sa oprávnená osoba nestane účastníkom právnickej osoby podľa transformačného projektu a je podnikateľom v odbore predmetu činnosti výrobného alebo spotrebného družstva alebo vykonáva poľnohospodársku výrobu v prípade poľnohospodárskeho družstva, musí sa jej majetkový podiel vydať do 90 dní odo dňa, keď oprávnená osoba o vydanie písomne požiadala.

(3) Pokiaľ sa oprávnená osoba nestane účastníkom právnickej osoby podľa transformačného projektu a nie je podnikateľom v zmysle odseku 2, môže sa jej vydať majetkový podiel v plnej výške po siedmich rokoch od schválenia transformačného projektu, pokiaľ sa oprávnená osoba po schválení transformačného projektu nedohodne s družstvom alebo jeho právnym nástupcom inak.

TRETIA ČASŤ **POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVÁ**

§ 14

Oprávnené osoby

Oprávnenými osobami sú:

- a) členovia družstva, pokiaľ boli členmi družstva k 30. novembru 1991,
- b) vlastníci pôdy a vlastníci ostatného majetku užívaného družstvom s hodnotou najmenej 30 000 Kčs, pokiaľ sa písomne prihlásia v družstve do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona a súčasne preukážu,¹²⁾ že ich majetok družstvo prevzalo, užíva alebo užívalo ku dňu účinnosti zákona č. 162/1990 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve,
- c) občania, ktorým sa podiel na imaní družstva ustanoví podľa osobitných predpisov.⁴⁾

§ 15

Skupiny oprávnených osôb

Skupinami oprávnených osôb podľa § 5 ods. 4 sa rozumejú

- a) členovia družstva, ktorí sú vlastníkami pôdy a ostatného majetku užívaného družstvom,
- b) ostatní členovia družstva,
- c) vlastníci pôdy a vlastníci ostatného majetku uvedení v § 14 písm. b), ktorí nie sú členmi družstva.

§ 16

Majetkový vklad člena

Majetkovým vkladom člena podľa § 7 ods. 1 sa rozumie

- a) zaplatený peňažný vklad,
- b) hnutelný a nehnuteľný majetok vnesený členom v cenách platných ku dňu účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. po odpočítaní vyplatených výnosov alebo podľa osobitného predpisu vydaného na základe § 20 ods. 5 uvedeného zákona,
- c) oceniteľné nehmotné vklady členov v cenách pri ich zložení.

§ 17

Určenie majetkových podielov

Čisté imanie družstva po odpočítaní súm uvedených v § 7 ods. 2 a 3 sa v transformačnom projekte rozdelí na majetkové podiely podľa týchto kritérií:

- a) 50 % podľa výmery pôdy, ktorú družstvo prevzalo alebo užívalo ku dňu účinnosti zákona č. 162/1990 Zb., alebo užíva,

- b) 20 % podľa počtu odpracovaných rokov v družstve,
- c) 30 % podľa hodnoty ostatného majetku prevzatého družstvom v cenách platných ku dňu účinnosti zákona č. 229/1991 Zb.

ŠTVRTÁ ČASŤ VÝROBNÉ A SPOTREBNÉ DRUŽSTVÁ

§ 18

Transformácia výrobných a spotrebných družstiev

(1) Výrobné a spotrebné družstvá môžu podľa transformačného projektu ďalej pôsobiť iba ako družstvo alebo sa rozdeliť na viac družstiev.

(2) Od čistého imania určeného na transformáciu podľa § 7 odpočítajú výrobné a spotrebné družstvá sumu vo výške 75 % čistého imania a prevedú ju do nedeliteľného fondu družstva. Táto suma sa na majetkové podiely nerozdeľuje. Výška sumy prevedenej do nedeliteľného fondu sa zapisuje do obchodného registra.

(3) V prípade zániku družstva do 10 rokov sa suma prevedená pri transformácii do nedeliteľného fondu družstva uloží do fondu národného majetku príslušnej republiky a táto suma sa použije na podporu družstevného podnikania podľa osobitného zákona.

§ 19

Oprávnené osoby

(1) Oprávnenými osobami sú:

- a) členovia družstva,
- b) žijúci bývalí členovia družstva, ktorí vniesli do družstva hnutelný alebo nehnuteľný majetok, pokiaľ jeho hodnota nebola ku dňu účinnosti tohto zákona s členom vyporiadaná, a písomne sa prihlásili v družstve do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona a súčasne požiadali o obnovu členstva; s podaním prihlášky musia preukázať členstvo v družstve a vnesený majetok.

(2) Pri družstvách invalidov sú oprávnenými osobami tiež žijúci bývalí členovia družstva, pokiaľ sú osobami so zmenenou pracovnou schopnosťou a pokiaľ sa ich členstvo skončilo po 1. januári 1991 v dôsledku organizačných zmien.

§ 20

Majetkový vklad člena

Majetkovým vkladom podľa § 7 ods. 1 sa rozumie:

- a) zaplatený členský podiel,
- b) ďalšie finančné vklady členov,
- c) oceniteľné nehmotné a hmotné vklady členov v cenách pri ich zložení.

§ 21

Ustanovenie majetkových podielov

(1) Pre výpočet podielu na čistom imaní družstva musia byť v transformačnom projekte obsiahnuté tieto kritériá:

- a) dĺžka členstva v družstve,
- b) výška zaplateného členského podielu,

c) výška ďalších majetkových vkladov.

(2) Použitie kritérií na rozdelenie na majetkové podiely podľa odseku 1 určí valné zhromaždenie.

(3) Pokiaľ sa valné zhromaždenie nedohodne na použití kritérií podľa odseku 2 v transformačnom projekte a iba toto by malo za následok neschválenie celého transformačného projektu, použijú sa všetky tri kritériá rovným dielom.

PIATA ČASŤ BYTOVÉ DRUŽSTVÁ

§ 22

Transformácia bytových družstiev

(1) Transformácia bytových družstiev spočíva v prispôbení ich právnych pomerov Obchodnému zákonníku;¹³⁾ ustanovenia § 2 a 3, § 5 až 13 a § 30 sa nepoužijú.

(2) Pokiaľ tieto družstvá nevykonajú prispôbenie svojich právnych pomerov Obchodnému zákonníku najneskôr do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona, vstupujú do likvidácie.¹¹⁾

§ 23

Oprávnené osoby

Oprávnenými osobami sú členovia družstva.

§ 24

Členovia bytových družstiev, ktorí sú nájomcami bytov a nebytových priestorov, môžu do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona vyzvať bytové družstvo na uzavretie zmluvy, ktorou na nich družstvo bezplatne prevedie vlastníctvo k bytu a nebytovému priestoru. Uplynutím tejto lehoty toto právo zaniká.

§ 25

Obsahom zmluvy podľa § 24 je aj záväzok člena nahradiť bytovému družstvu nesplatený investičný úver s príslušenstvom, pripadajúci na prevádzaný byt alebo nebytový priestor, ďalej záväzok člena podieľať sa na nákladoch spojených s užívaním domu. Tieto záväzky prechádzajú aj na právnych nástupcov člena družstva.

§ 27

Vlastníci družstevných bytov v domoch vo vlastníctve družstva sa stávajú v pomere k veľkosti ich bytov spoluvlastníkmi spoločných priestorov domu, v ktorom sa predmetné byty nachádzajú, okrem garáží.

§ 28

Notárske a správne poplatky spojené s prevodom vlastníctva bytov a nebytových priestorov sa nevyrubujú.

§ 28a

(1) Právo členov bytových družstiev vyzvať bytové družstvo podľa § 24 na uzavretie zmluvy o prevode vlastníctva k bytu alebo nebytovému priestoru (garáže a ateliéru) majú členovia bytových družstiev, ktorých nájomný vzťah k bytu alebo nebytovému priestoru vznikol po splatení

členského podielu týmito členmi alebo ich právnymi predchodcami alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.¹⁾

(2) Ak nedôjde k prevodu všetkých bytov a nebytových priestorov členom bytových družstiev, ktorí sú nájomcami bytových a nebytových priestorov v dome, ktorého sa týka úver poskytnutý bankou, a ak splatí družstvo banke úver zodpovedajúci prevedeným bytom a nebytovým priestorom, uzavrie banka s družstvom do dvoch mesiacov dodatok k úverovej zmluve, ktorého predmetom bude ponechanie nesplatenej časti úveru, pripadajúcej na neprevedené byty, garáže a ateliéry družstvu. Ostatné podmienky pre poskytnutie úveru určené v úverovej zmluve sa nemenia. Finančné prostriedky splatené členmi družstva za prevedené byty a nebytové priestory odvedie družstvo banke pri najbližšej splátke úveru.

(3) Družstvo a vlastníci bytov a nebytových priestorov sú povinní pred uzavretím dodatku podľa odseku 2 poistiť obytný dom tak, aby v súhrne bol zachovaný aspoň doterajší rozsah poistenia domu.

(4) Pre úvery ponechané podľa odseku 2 platia obdobne ustanovenia osobitných predpisov o úhrade majetkovej ujmy banke.²⁾ Ustanovenie osobitných predpisov³⁾ o povinnosti družstva vrátiť štátne príspevky sa nepoužije.

(5) Prevodom družstevného bytu zaniká nárok na vrátenie členského podielu.

§ 28b

(1) Na zabezpečenie úverov poskytnutých bankou bytovému družstvu podľa osobitných predpisov³⁾ na výstavbu bytov a nebytových priestorov a na rozsiahlejšie opravy a stavebné úpravy obytného domu vzniká 1. júlom 1992 banke záložné právo. Záložné právo viazne na nehnuteľnosti družstva, ktorej sa úvery týkajú.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne pre úvery ponechané podľa § 28a ods. 2.

§ 28c

Súčasťou zmluvy o prevode bytu alebo nebytového priestoru z vlastníctva bytového družstva je vzájomné vyrovnanie prostriedkov určených na financovanie opráv a údržby domu pripadajúcich na prevádzaný byt a nebytový priestor. Vzájomným vyrovnaním sa pritom rozumie vyrovnanie tak nevyčerpaných zostatkov, ako aj nedoplatkov.

§ 28d

(1) Pokiaľ boli v družstevnej bytovej výstavbe obstarané byty, na ktoré sa poskytla finančná, úverová a iná pomoc podľa predpisov o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej bytovej výstavbe, formou nadstavieb a vstavieb do jestvujúcich budov bez toho, aby sa budova stala predmetom podielového spoluvlastníctva družstva a pôvodného vlastníka budovy, zriaďuje sa dňom účinnosti tohto zákonného opatrenia v prospech družstva, prípadne jeho právneho nástupcu na budove vecné bremeno podľa § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka,⁴⁾ ktoré ďalej obmedzuje vlastníka budovy tak, že

- a) pre nájomné vzťahy k bytom získaným nadstavbou alebo vstavbou platia ustanovenia Občianskeho zákonníka o nájme družstevného bytu;
- b) družstvo alebo jeho právni nástupcovia majú k týmto bytom práva a povinnosti prenajímateľa, ak sa medzi nimi a vlastníkom budovy nedohodlo inak;
- c) pre určenie nájomného z týchto bytov platia predpisy o spôsobe výpočtu nájomného v bytoch stavebných bytových družstiev;⁵⁾

d) nájomné z týchto bytov platí nájomca družstvu alebo jeho právnomu nástupcovi; úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu platí nájomca vlastníčkovi budovy, prípadne inej osobe.

(2) Zhodnotenie domu obstaraním bytu alebo nebytového priestoru podľa predpisov o poskytnutí finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej bytovej výstavbe formou nadstavby a vstavby sa na účely tohto zákonného opatrenia považuje za náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena.

ŠIESTA ČASŤ INÉ DRUŽSTVÁ

§ 29

Transformácia iných družstiev

Pre transformáciu iných družstiev sa použijú obdobne ustanovenia § 19, 20 a 21 tohto zákona.

SIEDMA ČASŤ ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 30

Obmedzenie nakladania s majetkom družstva

(1) Družstvá nemôžu do schválenia transformačného projektu

- a) novo určiť členské podiely a vykonať vyporiadanie so svojimi členami,
- b) prevádzať svoj majetok do vlastníctva právnických alebo fyzických osôb, ak nejde o prevod pri dodávke výrobkov, vykonávanie prác alebo poskytovanie iného plnenia (obvyklé hospodárenie) v rámci vymedzeného predmetu činnosti družstva alebo ak nejde o veci, ktoré neslúžia alebo už nemôžu slúžiť činnosti družstva v rámci jeho predmetu podnikania a ktorých hodnota určená znaleckým posudkom nepresahuje 25 000 Kčs,
- c) nakladať so svojimi majetkovými účasťami na podnikaní iných právnických osôb.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na uspokojovanie reštitučných nárokov uplatnených podľa osobitných predpisov.⁴⁾

(3) Výnimky z ustanovenia odseku 1 písm. b) a c) môže v odôvodnených prípadoch udeliť príslušný orgán republiky.

(4) Družstvá do schválenia transformačného projektu nemôžu rozhodnúť o svojej likvidácii podľa zákona č. 162/1990 Zb. a zákona č. 176/1990 Zb.

(5) Družstvo môže na základe kúpnej zmluvy prevádzať budovy slúžiace výhradne bytovým účelom na fyzické osoby, ktoré majú v budovách zriadené užívacie právo k bytom, a to najmenej za cenu určenú súdnym znalcom.

§ 31

Transformácia družstiev podľa tohto zákona sa vykoná aj v prípadoch, keď došlo k rozdeleniu alebo vyčleneniu družstva pred účinnosťou tohto zákona podľa zákona č. 162/1990 Zb. a nevykonalo sa majetkové vyporiadanie členov.

§ 32

Majetkové podiely, ktoré vznikli podľa tohto zákona na základe transformácie družstiev, podliehajú daniam a poplatkom podľa osobitných predpisov¹⁴⁾ pri ich vyplatení.

§ 33

V prípade, že sa družstvo premení podľa schváleného transformačného projektu na jednu alebo viac obchodných spoločností, riadi sa prechod práv a povinností z pracovných vzťahov členov družstva ustanoveniami § 249 ods. 2 a § 250 Zákonníka práce.

§ 33a**Splnomocňovacie ustanovenie**

Zákon Slovenskej národnej rady¹⁵⁾ môže ustanoviť podrobnosti o spôsobe a lehote preukázania už uplatneného právneho nároku vlastníkov, ktorí ho nemohli preukázať v lehote ustanovenej v § 14 písm. b).

§ 34**Zrušovacie ustanovenie**

Zrušujú sa

1. § 33 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku,
2. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 127/1988 Zb. o finančnom hospodárení podnikov poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu, jednotných roľníckych družstiev a spoločných podnikov,
3. vyhláška Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 130/1988 Zb. o zásadách predaja poľnohospodárskych výrobkov členom a pracovníkom socialistických organizácií s poľnohospodárskou výrobou,
4. výnos Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy o odmeňovaní členov a pracovníkov v jednotných roľníckych družstvách a v spoločných podnikoch z 20. decembra 1988 č. FM I-1901/1988 registrovaný v čiastke 50/1988 Zb.

§ 35**Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r

- 1) § 765 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.
- 1) Napr. § 460 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- 2) § 76, 93, 105, 154 a 221 zákona č. 513/1991 Zb.
- 2) § 45 zákona č. 21/1992 Zb. o bankách.
- 3) § 1 ods. 4 ústavného zákona č. 496/1990 Zb. o navrátení majetku Komunistickej strany Česko-Slovenska ľudu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
§ 2 ods. 6 ústavného zákona č. 497/1990 Zb. o navrátení majetku Socialistického zväzu mládeže ľudu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- 3) Napr. § 6 ods. 6 vyhlášky Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií Českej socialistickej republiky, Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky a predsedu Štátnej banky československej č. 136/1985 Zb. o finančnej, úverovej a inej pomoci družstevnej a individuálnej bytovej výstavbe a modernizácii rodinných domčekov v osobnom vlastníctve v znení vyhlášok č. 74/1989 Zb. a č. 73/1991 Zb.
- 4) Zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách.
Zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.
- 4) Zákon č. 40/1964 Zb.
- 5) Zákon č. 403/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
Zákon ČNR č. 231/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Českej republiky v mimosúdnych rehabilitáciách.
Zákon SNR č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií.
Zákon č. 229/1991 Zb.
- 5) § 11 a nasl. výnosu Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií Českej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky a Štátnej banky česko-slovenskej č. 78/1991 Zb. o podmienkach poskytovania finančnej pomoci na družstevnú bytovú výstavbu.
- 6) Napríklad zákon č. 229/1991 Zb.
- 7) § 765 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb.
- 8) § 235 zákona č. 513/1991 Zb.
- 9) § 57 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb.
- 10) § 254 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb.
- 11) § 765 ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb.
- 12) Vlastníctvo možno preukázať napríklad kúpnu zmluvou, potvrdením notárstva o nadobudnutí dedičstva, dokladom, že družstvo prevzalo majetok, členskou prihláškou do družstva, výpisom z pozemkovej knihy a pod.
- 13) § 221 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb.
- 14) Zákon č. 389/1990 Zb. o dani z príjmov obyvateľstva.
- 15) Národná rada Slovenskej republiky podľa čl. 154 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

